

บทที่ 5 การนิเทศ ติดตามการดำเนินงาน

สาระสำคัญ

การนิเทศ ติดตามการดำเนินงานอาเซียนในสถานศึกษาควรดำเนินการเพื่อปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จุดประสงค์

ผู้ศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานอาเซียนในสถานศึกษา

การนิเทศภายใน ติดตาม การประเมินผลการดำเนินงาน ตามแนวทาง
ของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

การดำเนินการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนจะประสบความสำเร็จ และบรรลุผลได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากจะใช้การบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ แล้ว การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล เป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานเป็นรูปธรรม ยิ่งขึ้น ทั้งนี้ผู้เกี่ยวข้องของทุกภาคส่วน ต้องรวมพลังกันให้การส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลให้มีการดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเน้นการนิเทศที่เป็นกัลยาณมิตร ผู้นิเทศเป็นผู้ให้คำปรึกษาและพี่เลี้ยงแก่สถานศึกษาและครูผู้สอน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการวางกรอบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย กำหนดกรอบ การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน
 - 1.1 ด้านความรู้
 - 1.2 ด้านทักษะ/กระบวนการ
 - 1.3 ด้านเจตคติ

2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

2.1 คุณภาพวิชาการ

2.2 คุณภาพครู

3. ด้านการบริหารจัดการ

3.1 ด้านคุณภาพของผู้บริหารและครู

3.2 ด้านการส่งเสริมสนับสนุน

การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลดำเนินการเป็นขั้นตอนและกระบวนการ ดังนี้

1. ประเมินความพร้อมก่อนดำเนินงาน

การประเมินความพร้อมก่อนดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นการศึกษาและรวบรวม ข้อมูลเบื้องต้นสำหรับใช้วางแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และพัฒนาที่เหมาะสม ดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ความพร้อมของหลักสูตรความสามารถของผู้บริหาร ครูผู้สอนและนักเรียน นำมาวิเคราะห์จัดทำเป็นฐานข้อมูล

1.2 ร่วมวางแผนการนิเทศ โดยนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้สังเคราะห์ไว้มาวางแผนพัฒนาตามลำดับ ดังนี้

1.2.1 สร้างความตระหนัก

1.2.2 ร่วมกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา

1.2.3 ร่วมประชุมกำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานของสถานศึกษา

1.2.4 ให้ความรู้ คำปรึกษา และข้อเสนอแนะการดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

1.2.5 ร่วมจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน/รายงาน

1.2.6 รวบรวมข้อมูลที่เป็นจุดพัฒนา/จุดเด่น เพื่อนำไปวางแผนสนับสนุน

การพัฒนา ต่อไป

2. นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน

การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตั้งแต่สถานศึกษาได้มีการวางแผนพัฒนาบุคลากร การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอน การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ดังนี้

2.1 ศึกษาผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

2.2 ให้คำปรึกษา แนะนำตามสถานการณ์ปัญหาของแต่ละสถานศึกษา

2.3 รวบรวมปัญหา และข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการสนับสนุนให้เกิดการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง

2.4 ประเมินสภาพความสำเร็จของสถานศึกษา สังเคราะห์และสะท้อนผล

2.5 รวบรวมกิจกรรม/ภาพความสำเร็จของสถานศึกษาและถอดความรู้ เพื่อหา Best Practice และเผยแพร่ในวงกว้างต่อไป โดยอาจจัดทำในลักษณะ KM และนำ Best Practice ลงใน Blog KM

2.6 นำผลการประเมินไปเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาและผลงคุณภาพให้มีความยั่งยืนต่อไป

3. การประเมินผลหลังดำเนินงาน

การประเมินผลหลังดำเนินงานเป็นการประเมินเมื่อสิ้นปีการศึกษาเพื่อสรุปรายงานผู้เกี่ยวข้อง และประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

3.1 จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานในแต่ละระดับ

3.2 คัดเลือก Best Practice ในระดับสถานศึกษาและเขตพื้นที่

3.3 เผยแพร่ผลงาน โดยจัดนิทรรศการ/ ถอดความรู้/ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับชาติ

3.4 ประกาศเกียรติคุณให้รางวัล

แนวทางการนิเทศติดตามการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 มีแนวทางในการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอาเซียนของสถานศึกษาในสังกัดด้วยตามกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ร่วมกับการเสริมแรงดังนี้

ปีงบประมาณ 2554

1. วางแผนการดำเนินงาน แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานอาเซียนในสถานศึกษา จัดทำเครื่องมือนิเทศ ปฏิทินการนิเทศ กำหนดการและแนวทางการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงานอาเซียนในสถานศึกษาเผยแพร่ให้กับสถานศึกษา (P: Plan)

2. ศึกษาดูงาน ให้ความรู้ ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานอาเซียนในสถานศึกษา และการนิเทศกำกับติดตาม (I: Information)

3. นิเทศแบบบูรณาการทุกพื้นที่โดยศึกษานิเทศก์ที่ดูแลช่วยเหลือรับผิดชอบสถานศึกษาทุกแห่ง เสนอแนะแนวทางแก่สถานศึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข (D: Do)

4. นิเทศเพื่อการรู้สภาพการดำเนินงานด้วยตนเองเพื่อการปรับปรุงแก้ไขโดยใช้แบบนิเทศและประเมินตนเอง (D: Do)

5. เรียงลำดับคะแนนจากการประเมินตนเองของโรงเรียนแล้วคัดเลือกโรงเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ดีจากโรงเรียนทั้งหมดแจ้งสถานศึกษาทราบยกย่องชมเชยให้กำลังใจ (Reinforcement)

6. นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานในสถานที่จริงจากคณะผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง เพื่อให้คะแนนครั้งที่ 2 เสนอแนะแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาทราบเพื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วรวมคะแนน 2 ครั้ง ประเมินผล (Evaluation)

7. ประกาศผลโรงเรียนพร้อมรับอาเซียนเพื่อรับโล่รางวัลและเกียรติบัตร(เสริมแรงทางบวก)

ปีงบประมาณ 2555

1. วางแผนการดำเนินงาน แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานอาเซียนในสถานศึกษา จัดทำเครื่องมือนิเทศ ปฏิทินการนิเทศ กำหนดการและแนวทางการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานอาเซียนในสถานศึกษาเผยแพร่ให้กับสถานศึกษา (P: Plan)
2. ให้ความรู้ ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานอาเซียนในสถานศึกษาและการนิเทศกำกับติดตาม (I: Information)
3. นิเทศแบบบูรณาการทุกพื้นที่โดยศึกษานิเทศก์ที่ดูแลช่วยเหลือรับผิดชอบสถานศึกษาทุกแห่ง เสนอแนะแนวทางแก่สถานศึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข (D: Do)
4. นิเทศเพื่อการรู้สภาพการดำเนินงานด้วยตนเองเพื่อการปรับปรุงแก้ไขโดยใช้แบบนิเทศและประเมินตนเอง (D: Do)
5. เรียงลำดับคะแนนจากการประเมินตนเองของโรงเรียนแล้วคัดเลือกโรงเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ดีจากโรงเรียนทั้งหมดแจ้งสถานศึกษาทราบยกย่องชมเชยให้กำลังใจ (R: Reinforcement)
6. นิเทศติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานในสถานที่จริงจากคณะผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง ให้คะแนนครั้งที่ 2 เสนอแนะแนวการดำเนินงานสถานศึกษาทราบเพื่อปรับปรุงแก้ไข นำเสนอผลการดำเนินงานที่ดี (Best Practice) ต่อคณะกรรมการและจัดนิทรรศการให้ความรู้กับโรงเรียนในเขตพื้นที่เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขยายผลการดำเนินงานแล้วให้คะแนนครั้งที่ 3 ประเมินผลการดำเนินงาน (E: Evaluation)
7. ประกาศผลโรงเรียนพร้อมรับอาเซียนเพื่อรับโล่รางวัลและเกียรติบัตร (เสริมแรงทางบวก)

ปีงบประมาณ 2556

- 1 วางแผนการดำเนินงาน แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานอาเซียนในสถานศึกษา จัดทำเครื่องมือนิเทศ ปฏิทินการนิเทศ กำหนดการและแนวทางการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานอาเซียนในสถานศึกษาเผยแพร่ให้กับสถานศึกษา (P: Plan)
2. ให้ความรู้ ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานอาเซียนในสถานศึกษาและการนิเทศกำกับติดตามโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน (I: Information)
3. นิเทศแบบบูรณาการทุกพื้นที่โดยศึกษานิเทศก์ที่ดูแลช่วยเหลือรับผิดชอบสถานศึกษาทุกแห่ง เสนอแนะแนวทางแก่สถานศึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข (D: Do)
4. นิเทศเพื่อการรู้สภาพการดำเนินงานด้วยตนเองเพื่อการปรับปรุงแก้ไขโดยใช้แบบนิเทศและประเมินตนเอง (D: Do)

5. เรียงลำดับคะแนนจากการประเมินตนเองของโรงเรียนแล้วคัดเลือกโรงเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ดีจากโรงเรียนทั้งหมดแจ้งสถานศึกษาทราบยกย่องชมเชยให้กำลังใจ (R:Reinforcement)
6. นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานในสถานที่จริงจากคณะผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง ให้คะแนนครั้งที่ 2 เสนอแนะแนวการดำเนินงานสถานศึกษาทราบเพื่อปรับปรุงแก้ไข นำเสนอผลการดำเนินงานที่ดี (Best Practice) ต่อคณะกรรมการและจัดนิทรรศการให้ความรู้กับโรงเรียนในเขตพื้นที่เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขยายผลการดำเนินงานแล้วให้คะแนนครั้งที่ 3 ประเมินผลการดำเนินงาน (E:Evaluation)
7. ประกาศผลโรงเรียนพร้อมรับอาเซียนเพื่อรับโล่รางวัลและเกียรติบัตร (เสริมแรงทางบวก) และเผยแพร่ผลการดำเนินงานที่ดี (Best Practice)

ปีงบประมาณ 2557

1. วางแผนการดำเนินงาน แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานอาเซียนในสถานศึกษา จัดทำเครื่องมือนิเทศ ปฏิทินการนิเทศ กำหนดการและแนวทางการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงานอาเซียนในสถานศึกษาเผยแพร่ให้กับสถานศึกษา (P: Plan)
2. ให้ความรู้ ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานอาเซียนในสถานศึกษาและการนิเทศ กำกับติดตามกลุ่มโรงเรียน (I: Information)
3. นิเทศแบบบูรณาการทุกพื้นที่โดยศึกษานิเทศก์ที่ดูแลช่วยเหลือรับผิดชอบสถานศึกษาทุกแห่งเสนอแนะแนวทางแก่สถานศึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข (D: Do)
4. นิเทศโรงเรียนตามความต้องการของโรงเรียน (D: Do)
5. นิเทศเพื่อการรู้สภาพการดำเนินงานด้วยตนเองเพื่อการปรับปรุงแก้ไขโดยใช้แบบนิเทศและประเมินตนเอง (D: Do)
6. เรียงลำดับคะแนนจากการประเมินตนเองของโรงเรียนแล้วคัดเลือกโรงเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ดีจากโรงเรียนทั้งหมดแจ้งสถานศึกษาทราบยกย่องชมเชยให้กำลังใจ (R:Reinforcement)
7. นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานในสถานที่จริงจากคณะผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง ให้คะแนนครั้งที่ 2 เสนอแนะแนวการดำเนินงานสถานศึกษาทราบเพื่อปรับปรุงแก้ไข นำเสนอผลการดำเนินงานที่ดี (Best Practice) ต่อคณะกรรมการและโรงเรียนในเขตพื้นที่ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขยายผลการดำเนินงานให้คะแนนครั้งที่ 3 ประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนพร้อมรับอาเซียนรายปีและนำผลคะแนนรวมทั้งปีงบประมาณ 2554ถึง ปัจจุบันเพื่อมอบโล่โรงเรียนผู้นำสู่ประชาคมอาเซียน (E:Evaluation)
8. ประกาศผลโรงเรียนพร้อมรับอาเซียนเพื่อรับโล่รางวัลรายปี โล่คะแนนรวมและเกียรติบัตร (เสริมแรงทางบวก) สรุปลงเว็บไซต์และจัดทำเอกสารผลการดำเนินงานที่ดี (Best Practice) รวมทุกปี

สรุป

แนวทางการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานอาเซียนในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ดำเนินการนิเทศการศึกษาตามกระบวนการนิเทศ แบบ PIDRE ร่วมกับการเสริมแรงดังนี้

1. วางแผนการดำเนินงาน แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงาน อาเซียนในสถานศึกษา จัดทำเครื่องมือนิเทศ ปฏิทินการนิเทศ กำหนดการและแนวทางการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงานอาเซียนในสถานศึกษาเผยแพร่ให้กับสถานศึกษา (P: Plan)
2. ศึกษาดูงาน ให้ความรู้ ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานอาเซียนในสถานศึกษา และการนิเทศกำกับติดตาม (I: Information)
3. นิเทศแบบปูพรมทุกพื้นที่โดยศึกษานิเทศก์ที่ดูแลช่วยเหลือรับผิดชอบสถานศึกษาทุก แห่ง เสนอแนะแนวทางแก่สถานศึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข (D: Do)
4. นิเทศเพื่อการรู้สภาวะการดำเนินงานด้วยตนเองเพื่อการปรับปรุงแก้ไขโดยใช้แบบ นิเทศและประเมินตนเอง (D: Do)
5. เรียงลำดับคะแนนจากการประเมินตนเองของโรงเรียนแล้วคัดเลือกโรงเรียนที่อยู่ใน เกณฑ์ดีจากโรงเรียนทั้งหมดแจ้งสถานศึกษาทราบยกย่องชมเชยให้กำลังใจ (Reinforcement)
6. นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานในสถานที่จริงจากคณะผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง เพื่อให้คะแนน เสนอแนะแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาทราบเพื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วรวมคะแนน 2 ครั้ง ประเมินผล (Evaluation)
7. ประกาศผลโรงเรียนพร้อมรับอาเซียนเพื่อรับ โล่รางวัลและเกียรติบัตรยกย่องชมเชย (เสริมแรงทางบวก) และเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดี

คำถามท้ายบทที่ 5

1. ท่านคิดว่าการนิเทศการดำเนินงานอาเซียนในสถานศึกษาของเขตพื้นที่ที่มีความ เหมาะสมหรือไม่ ควรปรับปรุงอย่างไร
2. โรงเรียนของท่านใช้วิธีการนิเทศภายในอย่างไร โปรดอธิบาย
3. ท่านมีแนวทางการนิเทศการจัดการเรียนรู้อาเซียนของครูในชั้นเรียนอย่างไรบ้าง

แบบทดสอบท้ายบทที่ 5

คำชี้แจง จงกา × ทับตัวอักษร ตรงกับตัวเลือกที่ต้องการลงในกระดาษคำตอบ

- ข้อใดไม่ใช่กรอบการนิเทศตามแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ
 - ด้านครู ผู้บริหาร
 - ด้านคุณภาพผู้เรียน
 - ด้านการบริหารจัดการ
 - ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
- การนิเทศกำกับติดตามให้ผู้เรียนมีคุณภาพในการจัดการเรียนรู้อาเซียนในสถานศึกษา ยกเว้นข้อใด
 - ด้านความเข้าใจ
 - ด้านสังคมมิติ
 - ด้านสมรรถนะ
 - ด้านคุณลักษณะ
- นิเทศอยู่บนฐานแห่งไมตรี ข้อความนี้ต้องการสอนอะไร
 - ความดี
 - ความมั่งมี
 - ความสามัคคี
 - ความมีเกียรติ
- ควรใช้วิธีการใดตรวจสอบขั้นต้นว่าวิธีการนิเทศที่ใช้เหมาะสม
 - นักเรียนมาเรียนทุกวัน
 - ผู้ปกครองร่วมประชุม
 - ครูใช้เครื่องมือนิเทศได้
 - ชุมชนสนับสนุนการทำงาน
- ขอ.สมนึกให้ครูนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อน ถ้าเขาต้องการทราบว่าครูสามารถนิเทศได้ดี ควรใช้หลักเกณฑ์ใดวินิจฉัย
 - ชื่อเสียงของครู
 - ความชอบของผู้บริหาร
 - เกียรติยศของโรงเรียน
 - ความพอใจของครู นักเรียน

เฉลยแบบทดสอบท้ายบทที่ 5

1. ก
2. ง
3. ก
4. ค
5. ง

บรรณานุกรม

กระทรวงการต่างประเทศ.(2553). การสร้างประชาคมอาเซียน2558. กรุงเทพมหานคร : มปป.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2549).การวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่ม

อาเซียน. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). การบรรยายทางวิชาการเพื่อสร้างความตระหนักเรื่อง

การก้าวสู่ประชาคมอาเซียน .กรุงเทพมหานคร: บริษัท พิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด ,

กระทรวงศึกษาธิการ. อาเซียน[Online]. Assessed 10 October 2010. Available from:

<http://www.moc.go.th/opscenter/cr/asean.html>.

จันทรา กระต่ายทอง.(2553). เอกสารประกอบคำบรรยายแนวทางการเชื่อมโยง “อาเซียน” สู่ระบบ

การศึกษาของประเทศไทย และนโยบายการขับเคลื่อนการศึกษาสู่ประชาคม“อาเซียน”.

กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553).

แนวการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ASEAN. (2007). **Charter of the association of southeast asean nations**. [Online].

Assessed 17 October 2010. Available from: <http://www.aseansec.org/21069.pdf>.

SEAMEO. **What is SEAMEO ?** [Online]. Assessed 17 October 2010.

Available from: http://www.seameo.org/index.php?option=com_content&task=view&id=25&Itemid=31

